

Szerkesztési iroda:
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére
vonalkódú felszólalások intézendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K
Félévre — — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egy óra — — — — 2 K
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor. *****

Nagybcskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 91. szám.

Hétfő, április 21.

A politikai helyzet.

— Fővárosi munkatársunktól. —

B u d a p e s t, ápril. 21.

Egyelőre semmi sem zavarja a nyugalmas politika életét. Az ellenzéknek ígért nagy akciója a vidéken eddigelé nagyobb arányokban sehol sem mutatkozott. S előre meg is jósolható, hogy mélyebb barázdákat bizony nem váj az országban az ellenzéki hangulat, mert a nyugalmas életet, az eredményes munkát minden ember jobban kell hogy szeresse, mint a merő bizonytalanságot és az örökös háboruszkodást.

Már csak két heti időköz választ el bennünket május 5-ikétől, amikor ismét tanácskozássra gyűl a képviselőház. Ezen a napon véget ér a magyar parlament ezidei husvét-i szünete. Az egybegyűlő képviselők első feladata lesz az új ülésszak kapcsolatos megalakulási teendőinek az elintézése. A Ház ezuttal két alelnököt, jegyzőket és bizottságokat választ s tul kell esni a többi formásokon is, amelyek közül kiemelendő mint legfontosabb: az új ülésszak megnyitását bejelentő királyi kéziratnak a felolvasása. Nagyon csalódtak azok, akik remélték, hogy az új ülésszak megnyitása már lényegesen megváltozott viszonyok közt fog végbemehetni, mert akár megjelenik az ellenzék a megnyitó ülésen, akár pedig távollétével tündököl, mindkét rendbeli szereplése csak háboruság jegyében mehet végre.

Pártközi békéről és a parlamenti rendnek szélesebb alapon való helyreállításáról ezidő szerint szó sem lehet.

Tervez-e az ellenzék május 5-ikére valamely újabb botrányt és egyáltalán mik az ellenzék aktuális tervei, azt ma még nem lehet tudni, de abból a körülményből, hogy az alakulás megtörténtével s legfeljebb két-három napi ülésezés után még az esetben is újból el fog poltatni a Ház, ha be is terjesztene a bizottságokhoz való utasítás céljából a kormány néhány törvényjavaslatot, mégis inkább arra lehet következtetni, hogy az ellenzék már csak a parlamenti őrsgének a helyszínen való legelső megjelenése miatt is befogja érni akadémikus tiltakozással s egyelőre tartózkodni fog minden hiábavaló erőszakoskodástól.

A kormány által benyújtandó új törvényjavaslatok előreláthatólag gazdasági és politikai jellegűek lesznek s épenséggel nem valószínű, hogy a Háznak tavasszal vagy pedig a nyár elején az újabb létszámemelés kérdésével is kell még foglalkozni. Báró Hazai honvédelmi miniszter bécsi utazását is sokan a magasabb ujonclétszámmal hozták kapcsolatba, de még többen — főleg a csilagok járását leső ellenzékiek közül —

a honvédelmi miniszter bécsi audienciájából már miniszterenöki dezinációra is következtetést véltek vonhatni.

Amidőn megnyugvással konstatáljuk azt a nyilvánvaló népszerűséget, melyet a kitűnő honvédelmi miniszter ellenzéki körökben is örvend, egyuttal kijelenthetni, hogy az ellenzék által óhajtott kormányválság egyelőre nem aktuális, sőt azt hisszük, hogy amennyiben az ellenzék továbbra is megmarad eddig követett politikája mellett, Lukács László távozásának az ügye még jó sokáig nem is válhatik aktuálissá.

A nemzeti munkapárt most, miként az a multban is ismételtén tudtára adta azt az ellenzéknek, kész baráti jobbot nyújtani neki. A parlamenti rend teljes helyreállítása érdekében a párt vezéremberei személyi áldozatra is hajlandók. De sem a mai többség, sem annak vezéremberei nem kaphatók arra, hogy egy átmeneti jellegű béke kedvéért feláldozzák a pártot, mivel bizonyos, hogy az új béke, amely nem a nemzeti munkapárti rezsim megerősítése végett, hanem inkább csak bukásának az előkészítése céljából létesülne, átmeneti jellegűnél egyébnek nem volna mondható.

Egyelőre teát marad minden a régi-ben. Az ország nagy többsége bizik az eredményes munkában. Erre a szorgalmas munkára pedig nagy szükség van, mert sürgősen pótolni kell az évtizedes mulasztásokat.

Dr. Bogdán Zsivko

Nagybcskerek, ápril. 21.

Szerb nemzetiségű polgártársainkat, valamint Nagykikinda városát, de egyben vármegyei és politikai közéletünket is gyász érte.

Mint ugyanis részvételt vesszük a hirt, dr. Bogdán Zsivko, a törökbecsei választókerület munkapárti képviselője, Nagykikinda város volt polgármestere tegnap Budapesten 60 éves korában meghalt.

Az elhunyt egyik legértékesebb vezető férfja volt a délvidéki szerbségnek, de fajszeretete párosult a magyar haza iránt való szeretetével, mert tudta, hogy ez a kettő együttesen szeresheti meg a szerb nemzetiségű polgároknak az igazi boldogulást és fejlődést ebben a hazában.

Ilyen hazafias irányban érvényesítette tehát befolyását polgártársai körében s tevékenyen munkálkodott a közéletben és politikában mindenütt arra, hogy megértést és egyetértést teremtsen.

Nagy része van Bogdán Zsivkónak azonkívül Nagykikinda város fejlesztésében is s tízéves polgármestersége alatt sokat tett Nagykikinda érdekében. A legutóbbi képviselőválasztások alkalmával a politikai élet térségeire lépett s mint a tö-

rökbecsei választókerület nemzeti munkapárti képviselője jutott a parlamentbe, ahol szintén élénk tevékenységet folytatótt s jelentős szerepet játszott.

Dr. Bogdán Zsivko az utóbbi időben kezdett betegeskedni. Szívbjá gyötörte s baja a gondos ápolás dacára annyira elhatalmasodott, hogy betegsége tegnap Budapesten megölte.

Halála híre élénk részvétet kelt mindenfelé s Nagykikindán sűrűn hirdetik elhunytát a gyászlobogók. A vármegyeházára nálunk is kitűzték a fekete zászlót, miután az elhunyt tagja volt a törvényhatóságnak.

Holttestét hazaszállítják Nagykikindára s ott temetik el holnap délután 2 órakor. Temetésén megjelenik dr. Dellimanic Lajos főispán és Jankó Agoston alispán is, de még mások is számosan mennek el Nagybcskerekre a végtisztességre.

Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Ohabamutniki Petrovits Istvánné szül. tiszahelyesi Bogdán Jusztina, Bogdán Jovánka, Maglódi Wodianer Béláné szül. Bogdán Lyubica, Báró Appel Jánosné szül. Bogdán Zorka, Bogdán Iván mint gyermekei, továbbá Bogdán Markó mint fivére, ohabamutniki Perovits István, Maglódi Wodianer Béla és Báró Appel Nep. János mint vejei, ifj. Maglódi Wodianer Béla mint unokája az összes rokonság nevében megtört szívvel jelentik a legjobb apa, illetve testvér, após és nagyapa, Tiszahelyesi Bogdán Zsivko dr. országgyűlési képviselő folyó hó 20-ikán 60 éves korában nehéz szenvedés után boldogan az Urban történet gyászszos elhunytát.

A drága halott földi maradványai folyó hó 21-ikén délután 4 órakor fognak a gyászházban, VI. ker. Vörösmarty-utca 36. szám alatt a gör. kel. szerb egyház szertartása szerint beszenteltetni és f. hó 22-ikén a nagykikindai gör. kel. szerb templomban délután 2 órakor történendő újlagos beszentelés után a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1913 április hó 20-án.

HIREK.

— **A bíróság köréből.** A király a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére Eidenmüller Adám nagykikindai kir. járásbírónak és dr. Hortobágyi József nagykikindai törvényszéki bírónak az ítélőtáblabírói címet és jelleget adományozta;

kinevezte továbbá Lovas Mihály nagybcskerekai kir. járásbíró a VII-ik fizetési osztályba sorozott járásbíróvá, dr. Bándy Ferenc módosi járásbírói al-bíró pedig járásbíróvá.

— **Városi közgyűlés.** Nagybcskerek város képviselőtestülete ma délután dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, amelyről lapunk holnapi számában referálunk.

— **Ügyészségi megbizott.** A m. kir. igazságügyminiszter Podhraczký Ferenc alibunári kir. járásbírói jegyzőt az alibunári kir. járásbíró mellett alkalmazott ügyészségi megbizott állandó helyettesévé kirendelte.

— **Iparengedélyek.** A szombat délelőtt tartott városi iparhatósági ülésen a következők kaptak iparengedélyt, illetve iparigazolványt: Marschall Mihály bérkocsira, Frenner Adám ácsmunkákra, Krieskov Milos vendéglő, kávéházra és Hajduska László papucskereskedésre.

— Uj társaskör Nagybeeskereken.

Tegnap új társaskör alakult Nagybeeskereken, amely a társadalmi élet élénkítését célozza. Az alakuló ülésen egybegyűlt alapítók az alakuló közgyűlés elnökévé megválasztották Dániel Ferencet és egyhangulag kimondták a „Torontái társas kör” megalakulását.

Ezután dr. Hubert Zsigmond felolvasta az alapszabály-tervezetet, amit a közgyűlés kisebb módosításokkal elfogadott. Megválasztották egyhangulag a tiztikart, választmányt és a bizottságokat és pedig ügyvezető igazgató lett Dániel Ferenc, társigazgató Szávits János és Vudy György. Választmányi tagok: Baár Jenő, Chirói Demeter, Demkó István, Deutsch Emil, Godmann József, Grosz Géza, Kardos Samu dr., Kemény Emil, Löffler Armin dr., Marton Andor, Mayer Aurél, Pollák Viktor dr., Szilágyi Lajos, Tasnády Endre, Török János, Várady Imre dr. Pótagok: Handler Lázár dr., Kuszing János dr., Lukács Iván, Mihajloits Kamenko. A vigalmi bizottság elnök Demkó István, tagjai: Borsodi Lajos dr., Csiky László dr., Fischer Miklós, Gáspár Ernő, Kupcsay Viktor dr. Lövy Zsiga, Mayer Jenő, Zitkovszky Béla. Könyvtáros: Szemes Adolf, a könyvtár-bizottság tagjai Fenyves Izsó, Szalay József. A számvizsgáló bizottság tagjai: Fodor Emil, Löbl Sándor, Stützel Dániel. Pénztárnok: Engel Sándor. Ügyész: dr. Hubert Zsigmond. A közgyűlés végül megbizta az igazgatóságot az alakulás körüli teendők végzésére s elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Szalay Józsefet és Mayer Henriket kérve fel, az ülést bezárta. Minthogy a megalakulás idején a beruházási és egyéb kezdő költségek meg lehetős nagy összegre rúgnak, még ott a közgyűlésen megindult a tagok között a mozgalom, hogy az első évi tagsági díjat lehetőleg egy összegben fizessék be. Mindjárt meg is kezdték a befizetést s beszedtek a jelenvoltak közül tagsági díj címén 1116 koronát.

— Az Uttörő-társaság befejező előadása. E hó 27-én, vasárnap délután 5 órakor tartja az Uttörő-társaság a második sorozatot befejező előadását. A harmadik sorozat október havában nyílik meg. E befejező előadást dr. Fenyves Samu tartja: az emberrévalás folyamataról.

— Az emberek és ebek védelmére. Vettük a következő sorokat:

A nagybeeskereki vadász- és vadvédő-egylet t. c. választmánya f. hó 17-én „Az ebek védelmére” című cikkében az utóbbi időben állandó jellegűvé vált ebzárlatot kárhóztatva, többek között a következőket mondja: „Felelősség szempontjából mindenesetre kényelmesebb dolog minden harapós kutyát veszettnek deklarálni s nem törődni azzal, hogy a legtöbb kutya csak akkor harap, ha ingerlik, vagy ha bántják”. Szóval kétségbe vonja a közismét, amely a hatósági intézkedések fogantatását tette szükségessé. Ezen teljesen téves feltevésre vonatkozólag az aktaszerűleg bizonyítható tényállás a következő: Mult év december 22-ikén Sz. S. helybeli lakos ebén, mely 2 gyermeket, 1 lovat és a II. külkerület számtalan ebét összeharapta, boncolás útján a betegséget megállapítottam. Tekintettel arra, hogy az 1912. évben hivatali működésem előtti időben a veszettség 2 ízben, a veszettség gyanúja szintén 2 ízben (mely eseteken kívül 23 esetben embert megmart ebek voltak megfigyelés alatt) nyert megállapítást, a zár alá helyezett megmart lo tulajdonosának kérelmére és költségére a veszett eb fejét a budapesti állatorvosi főiskolához felküldöttem a közisme felülbírási céljából, ahol a közisme görcsövi vizsgálat révén megerősítették. Az ezen esetből kifolyólag elrendelt ebzárlat 1913 febr. 7-én lett feloldva.

Március 3-ikán Sz. S. helybeli lakos ebe veszettség gyanúja miatt lett a gyepmesteri telepre szállítva, ahol 24 óra belül a veszettség tipikus jelei között elhullott. A boncolás kétségtelenné tette, hogy az eb elhullásának oka veszettség volt. Ezen eb is embert, ebeket és baromfiakat mart össze. Április hó 4-ikén a Tomasováci-ut vámsorompójánál több tanu jelenlétében irtattam ki egy ismeretlen származású, kétségtelenül veszett ebet; a boncolási jegyzőkönyvvel beiga-

zolhatom, hogy az eb veszett volt. Ugyanezen napon Zs. P. helybeli lakos udvarában egy ismeretlen származású eb veszettség tünetei között elhullott s a boncolás ugyancsak beigazolta, hogy ezen eb is veszett volt. Április 11-ikén egy ismeretlen származású eb 6 embert, számtalan ebet mart össze, az ebet a dühöngési roham tünetei között verték agyon. A boncolás ugyancsak bebizonyította, hogy az eb veszettségben szenvedett. Április 17-ikén Gy. D. helybeli lakos ebe tulajdonosa kérelmére, mint kétségtelen veszett irtatott ki, amelyen boncolás révén a veszettség kétségtelenül megállapított. S most, midőn e sorokat írom, D. Gy. helybeli téglagyáros ebe a veszettség kétségtelen jelei között vonaglik. Ezen eb boncolásához mindenkit, aki még kételkedik a veszettségnek Nagybeeskereken uralgásában, tisztelettel meghívok. A fentiekkel igazolhatom, hogy a boncolás útján megállapított 7 veszettségi eset közül 4 kétségtelenül nagybeeskereki származású eben fordult elő. Ez a pozitívum, amelynek megállapítása veszélyes, felelősséggel, de semmiféle „kényellemmel” nem jár. Minthogy továbbá a hatóság nem felejtette el azt, hogy „nem minden harapós eb egyuttal veszett eb is”, a rendőrkapitányi hivatalnál feltalálható ügyiratokkal bizonyíthatom, hogy a f. évben embert megmart ebeket 14 ízben — minthogy az előirt 2 napi megfigyelési idő alatt egészségesek maradtak — nem deklaráltam veszettnek. Ami a veszettség elleni óvintézkedéseket illeti, a hatóság megtett és megtesz mindent, ami első sorban a város közönsége egészségének megvédése érdekében kereszttulvithető és törvényes. De ezen intézkedéseknek conditio sine qua non-ja: a szigorú ebzárlat, hogy a korzón, kávéházakban és vendéglőkben tartózkodó közönségnek egészségét, az ebzárlat dacára, szájkosár, nyaklánc és ebjegy nélkül szabadon futkosó ebek ne veszélyeztessék. Mert hisz ott, ahol a város és környékének ebei ennyire fertőzve vannak veszettséggel, ott az egészséges ebnek harapása is idegbeteggé teheti a megharapottat. Amíg az ebzárlatot az ebtulajdonosok be nem tartják, amíg a napokon át a háztól elmaradó ebeket tulajdonosaik pecérkézre nem adják s amíg a városban a megadózatlan és megadózatlan ebek száma lényegesen felemelt ebadóval a harmadára nem redukálják, addig a veszettség megszüntetésére alig van remény. Az ajánlott összes óvintézkedéseket, miként a vonatkozó ügyiratok igazolják, a hatóság már hetekkel ezelőtt elrendelte és végrehajtotta, sőt azok szigorítása érdekében a II. foku hatósághoz már ápril. hó 7-ikén javaslatot tett. Több mint száz fertőzés gyanús megadózatlan és kóbor eb lett elpusztítva, ennek dacára majd minden héten kell városunkból veszett eb által megmart egyéneket a budapesti Pasteur-intézetbe szállítani, amely intézetnek mi vagyunk az ország egyik legjobb szállítója. De feltétlenül igaz van a t. Választmányának abban, hogy a kóbor és megadózatlan ebzárlat dacára szabadon talált ebek üldözésére és irtására az eddig igénybe vett eszközök elégteleneknek bi-

zonyultak. S e téren az i. t. Vadász- és vadvédő-egylet a közegészségügynek, az állategészségügynek és állatvédelemnek nagy segítségére lehetne, ha ezen ebekre, miként a duvadra, vadászatot tartva, a városunk környékét fölük megsabadi-taná. Ha 1—2 hónapon át úgy városunknak mint a nagybeeskereki járás közsé-geinek külterületein ilyen ebvadászatok tartatnának, úgy a veszettségi esetek lényegesen csökkenthetők lennének. Végül megjegyzem, hogy az 1912. évi 117619/III. 4. sz. F. M. 2. értelmében „nemcsak akkor kell ebzárlatot elrendelni, ha a községben a hatóság tudomása szerint veszett, vagy veszettségre gyanús állat kóborolt, hanem azokban az esetekben is, amikor a veszettség, vagy gyanúja kutyán vagy macskán megállapított. Mert önként értetődőleg az állatvédelem mégis csak másodrendű az embervédelem mellett. Nagybeeskerek, 1913. évi április hó 19.-én. V i a s z Nándor városi m. kir. állatorvos.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délnél gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eskü vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Apr. 21. Városi közgyűlés.

Apr. 30. Megyei áll. vés. ülése.

Május 3. Tavaszai vend. közgyűlés.

Május 4. A jegyzőegylet közgyűlése.

Színház.

Heti műsor.

Április 21. hétfő: Aranyeső.
 Április 22. kedd: Ártatlan Zsuzsi (Küry Klára vendégjátékával.)
 Április 23. szerda: Lengyel menyecske (Küry Klára vendégjátéka).
 Április 24. csütörtök: Erdészleány (Küry Klára vendégjátéka).
 Április 25. péntek: Tavaszai ünnep (szinműajándék).
 Április 26. szombat: Aranyeső.

** Aranyeső. Szombaton este mutatják be nálunk először az idei budapesti színházi évad egyik legnépszerűbb operettjét, az Aranyesőt. Érdeklődéssel várta a közönség a Népoparának ezt a slágerét, de bizony ez sem fehér holló a most divó többi tartalmatlan és toldott-foldott zenéjü operettek között. Ha nem volna benne a pesti közönséget jól ismerő szerzőknek egy pár hatásos trükkje és egy tényleg dallamos kis tréfás kupléja, akkor talán már ez a „darab” is a feledés raktárában volna elhelyezve. A tegnapi előadáson a szereplők játéka is megfelelt a darab bohókás, jökedvű hangulatának. Mindnyájan jókedvvel játszották szerepeiket s egyformán jók voltak V. Márkus Angela, Kiss Cecil, Szécsi Ferenc, Rónai Imre, Vándory Géza, B. Czobor Gyula és a többiek, mig Váradi Izsó mint néger táncos kacagattatta meg a publikumot groteszk táncfiguráival. A színészek jökedve átragadt később a közönségre is és a második felvonás

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb száj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

végén a Pesten népszerűvé lett „uncilismuncili“-kuplét már a közönség is együtt dudolta a színészekkel. Az egész darab mulattató tréfa és jókedv s ez idáig tartó sikerének titka. (H.)

**** Váradi Izsó jutalomjátéka.** Szombaton este másodszer hozta színre a társulat a Mexikói lány operettet Váradi Izsó jutalomjátékául, aki ebben a teljesen neki való táncos fregoli szerepben burleszk-kómikus képességeinek legjavát nyújtotta és valóságos nyaktörő táncával ragadta tapsra a közönséget. A többi szereplők közül Kiss Cecil temperamentumos játékaival, Váradi Márton pompás énekszámjaival aratott tetszést, de jó volt Márkus Angela, Rónai Imre, valamint a többiek is.

TÁVIRATOK.

A háborus helyzet.

A békekötés ügye. — Skutari körül. — A szerb csapatok elvonulása. — A tartalékosok hazabocsátása. — Titkos szerződés monarchiánk és Bulgária között. — Albánia határai. — A tőzsde.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A háborus helyzet ma változatlan. Montenegró még mindig makacsodik, úgy, hogy most a hatalmak ismét újabb rendszabályllyal fenyegették meg Montenegrót. Nagy feltűnést kelt a londoni Daily Mailnek az a belgrádi jelentése, hogy Bulgária titkos szerződést kötött monarchiákkal Szerbia ellen, azonban valószínű, hogy ennek az értesülésnek csak a szenzációkeltés az alapja. Egyebekben a napokban várják az előzetes békekötést a hadviselő felek között.

Mai jelentéseink a következők:

A békekötés ügye.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a bolgár és török főparancsnokok a csatadzsai harcúterén a napokban találkozni fognak, amikor aláírják az előzetes békekötést.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a szövetségesek csak holnap adják át a nagyhatalmaknak válaszukat, miután Szerbia szerkezeti változtatást ajánlott.

Skutari körül. — A szerb csapatok elvonulása.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Cattaróból sürgönyzik: **A Növe osztrák-magyar cirkáló egy francia tiszttel ideérkezett. A tiszttel a nemzetközi hajóraj főparancsnokának fölszólítását viszi magával a montenegrói kormány, hogy Montenegró azonnal vonja vissza csapatait Skutari alól, különben a nemzetközi csapatok megszállják Antivarrit, Dulcignot és Meduát.**

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, az itteni lapok a cettinjei kabinetirodának kijelentését közlik, hogy ha vissza is vonják a szerb csapatokat Skutari alól, Montenegró folytatja az ostromot, mert Skutari nélkül nem élhet.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Antivariból sürgönyzik: **A szerb csapatok tegnap eltávoztak Skutari alól s Alessio felé vonultak. A szerb csapatokat görög szállítóhajók Szalonikibe viszik. A görög hajók előtt a nemzetközi hajóhad megnyitja a blokádot, két-három hadihajó azonban elkíséri a szállítóhajókat Szalonikiig.**

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Cattaróból sürgönyzik, Meduába több görög szállítóhajó érkezett, amelyek a szerb csapatokat fölveszik és elszállítják.

A tartalékosok hazabocsátása.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A külpolitikai helyzet tisztulásával fölmerül az a terv, hogy nem lehetne-e a tartalékosokat most már hazabocsátani. Az osztrák közvélemény és sajtó igen erőteljesen sürgeti a tartalékosok hazabocsátását, azonban illetékes katonai kijelentés szerint erről csak akkor lehet szó, ha Szerbia visszavonja csapatait Albániából és Montenegró abbahagyja Skutari ostromát.

Titkos szerződés monarchiánk és Bulgária között.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A Daily Mail belgrádi jelentése szerint Ausztria-Magyarország és Bulgária között titkos szerződés jött létre, amelyben kölcsönösen kötelezik magukat, hogyha bármelyiküknek Szerbiával bármilyen konfliktusuk támad, egymást fegyveres erővel támogatják.

Albánia határai.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: A „Politika“ jelentése szerint a szövetségesek panaszjegyzéket nyújtanak át a hatalmaknak különösen az északi és északkeleti határok megállapítása ellen.

A tőzsde.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén az árak ismét emelkedtek. Déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 827.30, Osztrák Hitel 632.50, Koronajáradék 83.10, Jelzáloghitelbank 440, Leszámitoló Bank 523, Hazai Bank 283, Magyar Bank 568.50, Rimamurányi 720, Salgótarjáni 784, Közúti Vasut 655.50, Villamos Vasut 369.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László miniszterelnök szombaton este neje és leánya társaságában Bécsbe érkezett. Bécsi jelentés szerint a miniszterelnök vasárnap délelőtt egy órán át tartó kihallgatáson volt a királynál. A legutóbbi kihallgatása óta felmerült különféle ügyekre nézve előterjesztést tett és javaslatba hozta a kormánynak a május 5-ikén megnyitandó újabb ülészakra szóló munkaprogramját. A király kegyesen fogadta a miniszterelnök előterjesztéseit és tudomásul vette a jelentéseket. Lukács László miniszterelnök az osztrák kormányfőnökkel is tárgyalásokat folytatott, valamint Berehtold külügyminiszternél is látogatást tett.

Közösügyes tanácskozások.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: Lukács László miniszterelnök tegnap délután közös tanácskozást folytatott Stürgkh gróf osztrák miniszterelnökkel, Berehtold gróf külügyminiszterrel, Krobotin hadügyminiszterrel és Bilinszky pénzügyminiszterrel. A tanácskozás nem volt formai tanácskozás, hanem csak fesztelen eszmecsere, amelyen az összes függő közös kérdéseket beszélték meg. Az összejevetelen Berehtold gróf ismertette a

külpolitikai helyzetet és monarchiánknak a Balkán-kérdésekben elfoglalt álláspontját. Krobotin hadügyminiszter a katonai költségekről tájékoztatott, továbbá a delegációk összehívásának időpontját és programját tárgyalták.

Tisza István gróf ünneplése.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház megnyitására készülő napjaiban nagy demonstrációra készül a nemzeti munkapárt. Tisza jól sikerült szemoperációja alkalmából politikai jellegű bankettet rendez a munkapárti többség Tisza István gróf tiszteletére. Tisza István nem barátja az eféle ovációknak, de ezuttal nem zárkózik el az ünneptetés elől, mivel meg van róla győződve, hogy a készülő demonstráció politikai vonatkozásaiban nemcsak az ő személyének, hanem a párt többi vezérének és ami ennél is fontosabb, a pártegység és az összetartozandóság gondolatának szól.

Lukács-Désy-pör új tárgyalása.

Budapest, április 21. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Hírszolgálat“ értesítése szerint a Lukács-Désy-pörben az új főtárgyalást a budapesti törvényszéken az ügy régebbi tanácsa ugyanabba az összeállításban — tehát: Balogh elnök, Kollay előadó és Langer szavazó bírójoga lefolytatni. A főtárgyalás a nyári szünet előtt nem kerül sorra. Ennek a bíróság elfoglaltságán kívül az is az oka, hogy Lukács László miniszterelnök a legalaposabban elakar készülni az új főtárgyalásra.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	10.85
Buza (májusra)	10.93
Buza (októberre)	11.66
Rozs (áprilisra)	9.25
Rozs (októberre)	9.60
Zab (áprilisra)	9.89
Zab (októberre)	8.51
Tengeri (májusra)	7.89
Tengeri (júliusra)	8.09

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Nyilatkozat

a szegedi kir. törvényszék mint sajtóbírósa előtt 16048/912. sz. a. folyamatban levő bűnügyben.

Mi, Hell Károly és Smetana Antal ezenel kijelentjük, hogy az „Unser Blatt“ 1909. évi március 20-án, június 19-én, július 3-án, július 10-én, augusztus 7-én és augusztus 14-én megjelent cikkeiben foglalt és Budur Sándor községi jegyző és dr. Oláh Béla községi orvos torontálszigeti lakosok személyét sértő cikkeket téves információk alapján irtuk és tettük közzé.

Miután időközben meggyőződünk arról, hogy a fenti cikkeiben sértettek személyével kapcsolatosan közölt tények a valóságnak nem felelnek meg, ennél fogva erkölcsi kötelességünknek ismerjük, hogy nevezett uraknak a sértésekért teljes elégtételt adjunk. Kijelentjük azért, hogy a fenti cikkeiben előadott sértő kifejezéseket visszavonjuk, az uraktól ezennel bocsánatot kérünk és kötelezzük magunkat ezen nyilatkozatokat az „Unser Blatt“ és a „Torontál“ legközelebb megjelenő számaiban közzétenni.

Hell Károly,
Smetana Antal.

Áprilisban jelenik meg
SOMFAI JÁNOS UJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ÉS NEHÁNY NOVELLA

A könyv előfizetési ára 3 K.

Előfizethetni a szerzőnél a
'Torontál' szerkesztőségében

1695—x.34

Árlejtési hirdetmény.

Rezsőháza község előjárósága ezennel közhírré teszi, 54. kgy. 1188/912. számú községi képviselőtestületi határozatával, mely 262. kgy. 34510/912. szám alatt törvényhatóságilag jóváhagyott, kimondotta, hogy a község jár-dait kikövezteti. Ezen művelethez cirka 300000 darab elsőrendű kézzel vert vasastégla (klinger) szükségeltetik Rezsőháza község hajóállomá-sára szállítva. A szállítandó téglá biztosítására az árlejtés f. évi május hó 3-ik napjának d. e. 9 órájára tüzetik ki Rezsőháza községházában.

Az árlejtés írásbeli és szóbeli, az írásbeli ajánlatok kellően felülbélyegezve és az ajánlott összegnek 5% bánatpénzével ellátva, az árlejtés megkezdése előtt a községi jegyző-nek nyújthatók be, szóbeli árlejtések kötelesek 500 korona bánatpénzt letenni.

Az árlejtési, fizetési és szállítási feltételek a község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Rezsőháza, 1913. évi április hó 18-án.

Martini Károly s. k., Gergen János s. k.,
jegyző. (98-3.1) bíró.

Árkod község előjárósága.

835—913. szám.

91—1

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Árkod község határában egy 10 éves sárga j. sz. (B. O. T.) j. m. j. 7 hóka és szársa tehén felfogatott.

A tulajdonos folyó évi május hó 8-ig alulírt községi előjárónál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdtalan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Árkod község előjáróságától, 1913. évi április hó 17-én.

Camerlenghi Róbert,
s.-jegyző.

Gluvákov György,
bíró.

Ópáva községtől.

2170—1912. sz.

99—3.1

Árlejtési hirdetmény.

A község képviselőtestületének 3—912. kgy. sz. a. hozott s törvényhatóságilag 1909. kgy. 22627—1912. sz. a. jóváhagyott véghatározata alapján a községi dülötak, nemkülönb. az Ópáva és Baránda községek közötti, továbbá az egyes helyeken, ahol a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező föld a magánbirtokok földje közé beekelve van, a határvonal megállapítása és kitűzése körüli mérnöki munkálatok teljesítésére ezennel árlejtés hirdetetik.

E munkálatokra a szabályszerű, csak okleveles mérnök vagy földmérő által benyújtható írásbeli ajánlatok a községi előjáróság címére f. évi április hó 30-ik napjáig bezárólag adhatók be, amely írásbeli ajánlatok és ezek el nem fogadása esetén a szóbeli ajánlatok tárgyalása az ezennel f. évi május hó 2-ik napjának d. e. 9 órájára a községházához kitűzött képv. test. közgyűlésben fognak tárgyalatni

A munkálatokra vonatkozó minden további feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Ópáván, 1913 április hó 18-án.

Markucz Márk, jegyző.

Meghívó

A nagybecskereki Gradnolica—Csontika negyedbeli háromtagos gazdasági szövetkezet 1913. évi április hó 29-én délelőtt 8 órakor, a szövetkezet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

melyre a szövetkezeti tagok meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, 3 szavazatszedő bizottság és jegyzőkönyvhiteljesítők választása.
2. A városi rendőrkapitányságnak 1913. évi 1—2. kih. számú, a mezői utak eredeti állapotba való visszahelyezése iránti véghatározatra való határozathozatal.
3. Csikósok felfogadása.
4. Netáni indítványok.

Nagybecskerek, 1913 április 21-én.

Szövetkezeti igazgatóság.

116—1913. szám.

88—3.3

Vásári hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszterium 84716. IV—912. sz. engedélyével minden hét szerdai napján szuro állatok felhajtásával kapcsolatos heti kirakodó vásárt engedélyezett.

Vészmentes községekből szabályszerű járattal ellátott állatok felhajtathatók.

A kocsiba fogott lovak is csak szabályszerű marhalevéllel bocsájtataknak a vásárrterre. Karlován, 1913 évi április 15.

Belty, bíró.

Bossán Béla, jegyző.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.

Szenzációs olcsó árak!

10.000 pár cipő elárusítottak, amíg

a készlet tart, aluljegyzett legolcsóbb árakon.

Férfi cipők:

- 1 pár erős strapa bőrcipő
- 1 pár finom box vagy R. chevro, fűzős vagy gombos magas
- 1 pár prima box-kalf vagy prima chevro, fűzős v. gombos magas
- 1 pár filz comode (reggeli) a legpompásabb színekben

Női cipők:

- 1 pár finon R. chevro vagy R. box, magas fűzős vagy gombos
- 1 pár prima chevro v. prima box-kalf magas fűzős vagy gombos
- 1 pár legdivatosabb lakcipő nagy csattal és szalaggal
- 1 pár finon R. chevro félcipő, gombos vagy fűzős
- 1 pár filz comode (reggeli) cipő a legdivatosabb színekben

Gyermek cipőcske:

- 1 pár tartós, magas bőrcipő fűzős vagy gombos 20., 21. és 22. nagyságban

	Ezelőtt korona	Most korona
1 pár erős strapa bőrcipő	8—	6 50
1 pár finom box vagy R. chevro, fűzős vagy gombos magas	11—	7 50
1 pár prima box-kalf vagy prima chevro, fűzős v. gombos magas	15—	9—
1 pár filz comode (reggeli) a legpompásabb színekben	3—	1 60
1 pár finon R. chevro vagy R. box, magas fűzős vagy gombos	11—	7—
1 pár prima chevro v. prima box-kalf magas fűzős vagy gombos	14—	9—
1 pár legdivatosabb lakcipő nagy csattal és szalaggal	9—	5—
1 pár finon R. chevro félcipő, gombos vagy fűzős	7 30	6—
1 pár filz comode (reggeli) cipő a legdivatosabb színekben	3—	1 60
1 pár tartós, magas bőrcipő fűzős vagy gombos 20., 21. és 22. nagyságban	3—	1 70

Nagyobb gyermekcipők szintén csodálatraméltó olcsó áron kaphatók.

Minden fagonu és kivitelü rámásvarrott férfi- és női cipők, valamint könnyű belülvarrott női cipők meglepő olcsó árakon szerezhetők be.

A meg nem felelő cipők a legszivesebben kicseréljük.
Levélbeli megrendelések a leggyorsabban eszközöletnek

Benó Testvéreknél ezelőtt Kokits A. F.

rövid-, divat-, játék- és cipőárraktár — a „Pillangóhoz” — Nagybecskerek.

Ragadja meg mindenki az
alkalmat és szerezze be
cipőszükségletét, amíg a
készlet tart, mert olcsó
vásárlásról van szó.